

Mit olvassunk, mire fizessünk elő? – A nemzetközi kiadók katalogizáló adatbázisokban elfoglalt helye

Sasvári Péter¹ - Urbanovics Anna²

A pályázati alapú finanszírozás modell megjelenésével, mely világszerte, így Magyarországon is egyre nagyobb teret nyer, akár egyetemi, akár egyéni szinten, előtérbe kerül a publikációs teljesítmény mérése. Ez a versenyképességre és átláthatóságra, alapvetően számszerűsíthető és objektív követelményrendszerre épülő modell a támogatásokat elnyert szerzőktől a magas impakt faktoral rendelkező folyóiratokban való publikálást várja el.

A **Publish or Perish**³ nyomása miatt sorban születnek a pseudo nemzetközi tevékenységet folytató és predátor kiadványok, melyek számos tudomány etikai kérdést vetnek fel. Az értékesebb folyóiratok kiszűrésének legbiztosabb módja épp ezért a nemzetközi katalogizáló adatbázisok folyamatos ellenőrzése, melyek közül a **Scopus** és a **Clarivate Analytics Web of Science (WOS)** tűnik ki. 2019 áprilisában a **Scimago Journal Ranking** (mely a Scopus indexált kiadványokat rangsorolja) 24386 folyóiratot⁴, míg a **Clarivate Analytics Web of Science Master Journal List** 24802 folyóiratot jegyez⁵. A két adatbázis tartalmukat és lefedettségüket tekintve nagyban eltérnek egymástól, a WOS a műszaki- és természettudományokra, a Scopus pedig a „puhább” tudományokra, így a társadalomtudományokra és bölcsészettudományokra fókuszál. A Scopus adatbázisáról általában elmondható, hogy nagyobb merítést kínál a folyóiratokból.

Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) legfőbb profilja az államtudományok, melyek alapvetően a társadalomtudományokhoz kapcsolódnak a tudományos nomenklatura szerint. A **Scimago Journal & Country Rank (SJR)** 5716 folyóiratot⁶, a **WOS Social Science Citation Index** része pedig 3408 folyóiratot indexál adatbázisában, ezért a társadalomtudósok nemzetközi publikációs teljesítményét a Scopus adatbázis szerint mérjük. A Scopus adatbázisra világszerte számos neves kutatóintézet épít, például az **European Research Council (ERC)**⁷ és a **National Science Foundation (NSF)**⁸, ezek mellett a **QS World University Rankings**⁹ és a **World University Rankings, Times Higher Education (THE)**¹⁰ nemzetközi egyetemi rangsorok is erre támaszkodnak.

Annak érdekében, hogy Scopus által indexált közleményt tudjunk írni, elengedhetetlen feltétel, hogy itt indexált kiadványokat rendszeresen olvassunk. Ezt ösztönözve az **Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program (EISZ)**¹¹ számos nagy nemzetközi kiadóval országos konzorciumi megállapodásokat kötött, melyek nem csak a megjelenő tartalmak elérhetőségét, hanem az Open Access megjelenést is biztosítják az előfizető intézmények szerzőinek. Könnyen beláthatjuk tehát, hogy a nemzetközi kiadók tartalmaira való előfizetés elengedhetetlen kulcs a sikerhez mind a

---

¹ E-mail: sasvari.peter@uni-nke.hu

² E-mail: anna.urbanovics@gmail.com

³ Publish or perish – publikálj vagy pusztulj

⁴ SJR All, <https://www.scimagojr.com/journalrank.php?type=j>

⁵ Clarivate Analytics Web of Science Master Journal List, <http://mjl.clarivate.com/>

⁶ SJR Social Science, <https://www.scimagojr.com/journalrank.php?area=3300&type=j>

⁷ ERC: European Research Council, <https://erc.europa.eu/>

⁸ National Science Foundation, <https://www.nsf.gov/>

⁹ Qs World University Rankings, <https://www.topuniversities.com/university-rankings>

¹⁰ World University Rankings, Times Higher Education (THE), <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings>

¹¹ Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program, <http://www.eisz.mtak.hu/index.php/hu/>

nemzetközi rangsorokban való szereplés, mind a hazai és nemzetközi pályázatok elnyerése szempontjából.

A világon öt nagy tudományos kiadót tartunk számon, melyek mindegyike 1000-nél több folyóirattal rendelkezik. Ezek sorban az **Elsevier** (közel 2500 darab aktív)¹², **Springer Nature** (közel 2500 darab aktív)¹³, a **Wiley-Blackwell** (közel 1600 darab aktív)¹⁴, a **Taylor & Francis** (közel 1500 darab aktív)¹⁵ és a **SAGE** (több mint 1200 darab aktív)¹⁶. Ezen kiadók mindegyike eltérő szakterülettel rendelkezik, melyet a melléklet ábráiról is leolvashatunk tudományterületi megoszlásban. Az összes tudományterületet tekintve a Scopus által indexált folyóiratok kiadásában az **Elsevier** emelkedik ki 10%-kal (3863 darab), míg a könyvkiadásban a **Taylor & Francis** jeleskedik 23 %-kal (41655 darab). A társadalomtudományok tekintetében a **Taylor & Francis** 17% (1220 darab), a **SAGE** 6% (396 darab), a **Springer Nature** 5% (370 darab), a **Wiley-Blackwell** 5% (338 darab) és az **Elsevier** 4% (279 darab) folyóirattal rendelkezik.

Egyetemünk számára ezen kiadók folyóirataira való előfizetés fontos könyvtárfejlesztési szempontként kell szerepelnie a nemzetközi érvényesülés érdekében. Az EISZ ebben a kiadókkal való megállapodásokkal segíti az intézményeket, így az intézményeknek bizonyos önerőt szükséges állnia, mely jelentős kedvezményt jelent. A fentebb kiemelt kiadó közül

- a **Taylor & Francis**,¹⁷
- a **Springer Nature** ¹⁸
- és a **Wiley-Blackwell**¹⁹

kiadókkal már létrejött a megállapodás, ezek megvásárlása így könnyebbé vált. A **SAGE** kiadóra való előfizetés az Egyetem elemi érdeke akár az országos konzorciumon kívüli szerződés által is. Az NKE fő profiljába illő folyóiratok közül válogatást a melléklet tartalmaz.

¹² Elsevier, <https://www.elsevier.com/>

¹³ Springer Nature, <https://www.springernature.com/gp>

¹⁴ Wiley-Blackwell, <https://www.wiley.com/en-hu>

¹⁵ Taylor & Francis, <https://taylorandfrancis.com/>

¹⁶ SAGE, <https://us.sagepub.com/en-us/nam/home>

¹⁷ Open Access megállapodás a Taylor & Francis kiadóval, <http://eisz.mtak.hu/index.php/hu/open-access/215-open-access-megallapodas-a-taylor-francis-kiadoval-2.html>

¹⁸ Open Access megállapodás a Springer Nature kiadóval, <http://eisz.mtak.hu/index.php/hu/open-access/286-open-access-megallapodas-a-springer-nature-kiadoval.html>

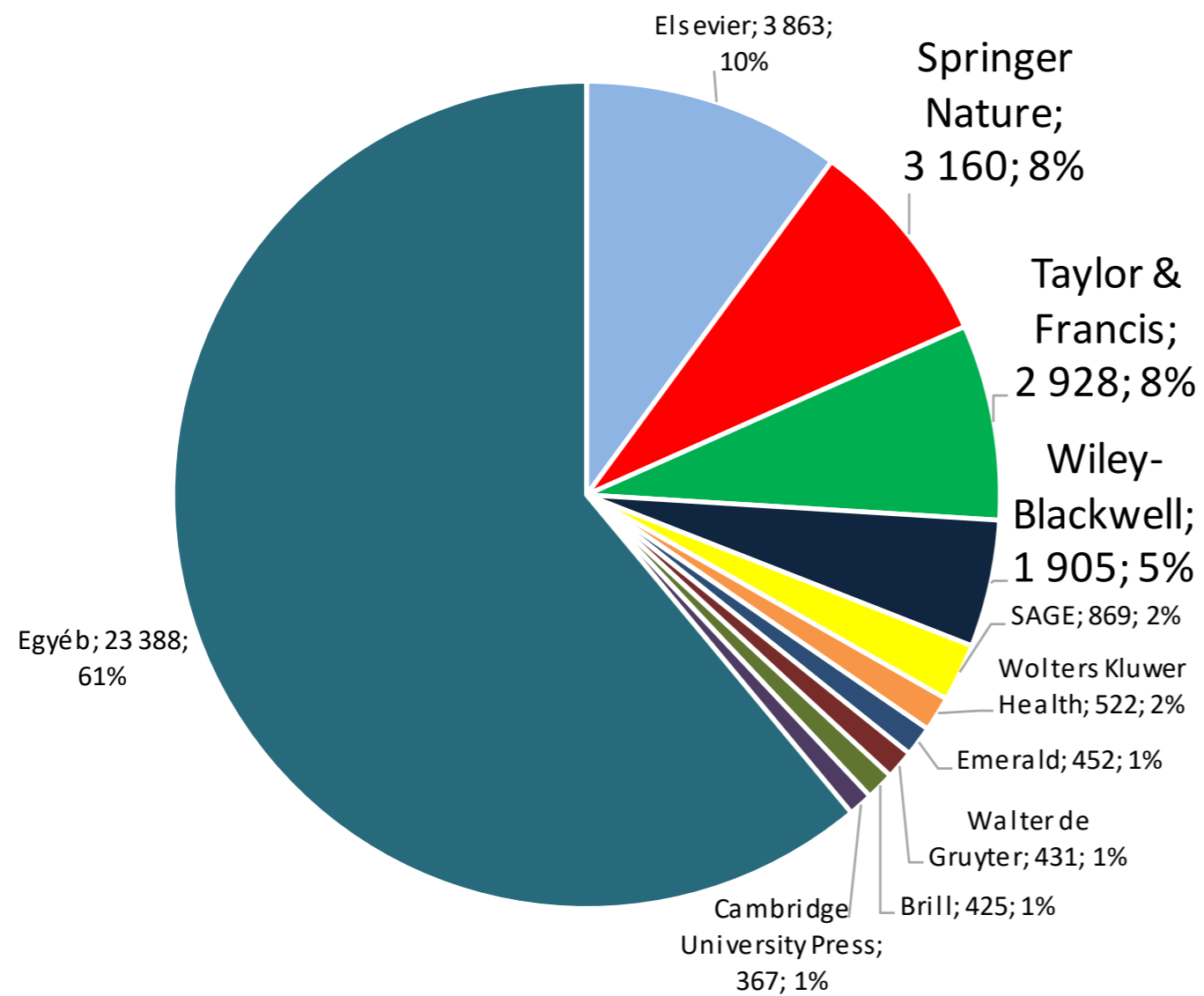
¹⁹ Open access megállapodás a Wiley-val, <http://eisz.mtak.hu/index.php/hu/open-access/302-open-access-megallapodas-a-wiley-val.html>

1. táblázat: Magasan rangsorolt minta folyóiratok a vizsgált folyóiratadatbázisokból

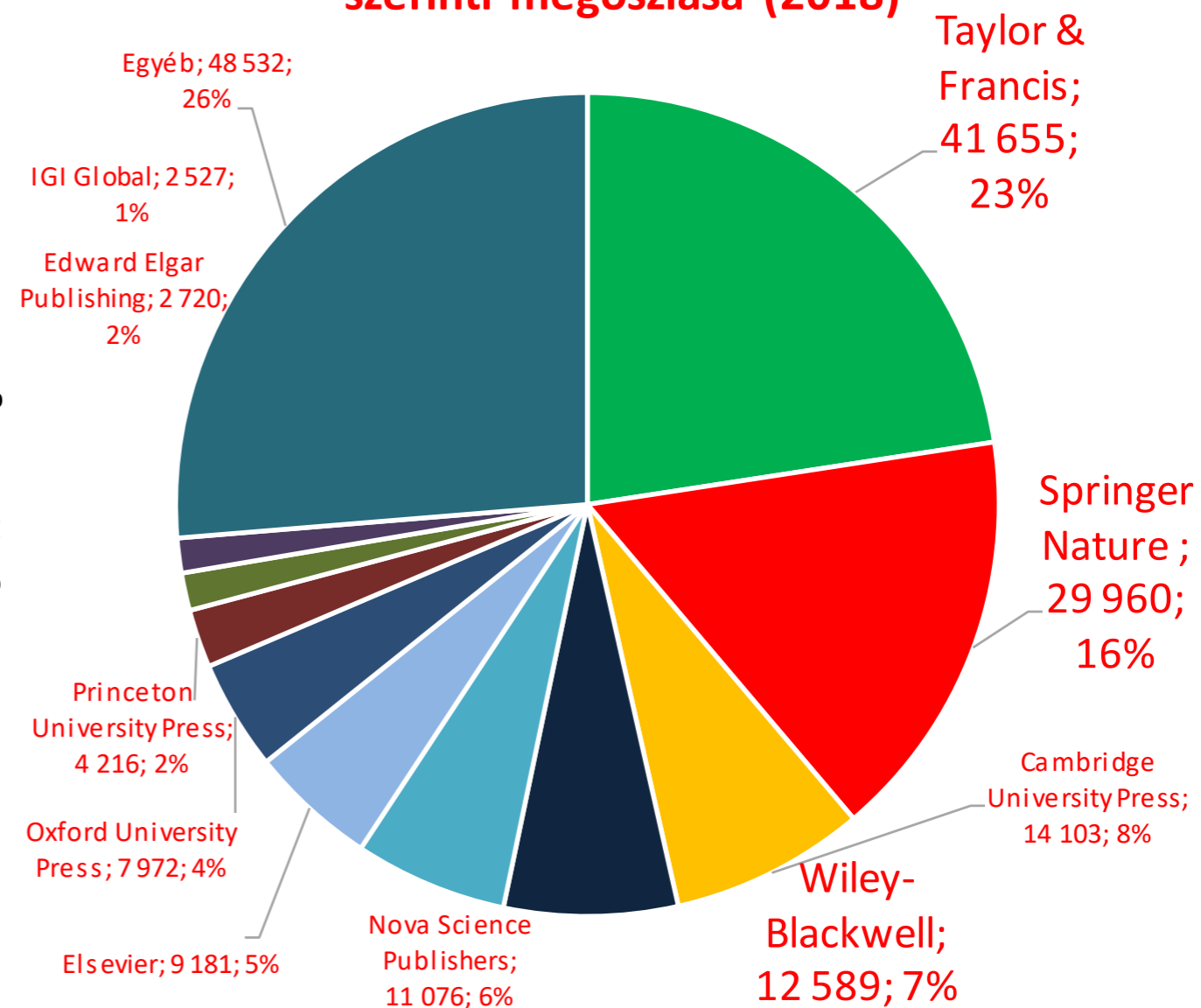
Kiadó	Leírás	Államtudományi és Közigazgatási Kar	Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar	Rendészet-tudományi Kar	Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar	Víz-tudományi Kar
Springer Nature	Név	European Journal on Criminal Policy and Research	International Journal of Information Security	Journal of Experimental Criminology	Review of International Organizations	Paddy and Water Environment
	Kvartilis	Q1	Q1	Q1	Q1	Q2
	Weblap	https://www.springer.com/criminology/journal/10610	https://www.springer.com/computer/security+and+cryptography/journal/10207	https://www.springer.com/criminology/journal/11292	https://www.springer.com/social+sciences/journal/11558	https://link.springer.com/journal/10333
Taylor and Francis	Név	International Public Management Journal	Critical Military Studies	Police Practice and Research	International Interactions	Urban Water Journal
	Kvartilis	Q1	Q1	Q1	Q1	Q1
	Weblap	https://www.tandfonline.com/loi/upmj20	https://www.tandfonline.com/toc/rcms20/current	https://www.tandfonline.com/toc/gppr20/current	https://www.tandfonline.com/toc/gini20/current	https://www.tandfonline.com/toc/nurw20/current
Wiley-Blackwell	Név	Public Administration	History and Theory	Criminology	Latin American Politics and Society	Water Resources Research
	Kvartilis	Q1	Q1	Q1	Q1	Q1
	Weblap	https://onlinelibrary.wiley.com/journal/14679299	https://onlinelibrary.wiley.com/journal/14682303	https://onlinelibrary.wiley.com/journal/17459125	https://onlinelibrary.wiley.com/journal/15482456	https://agupubs.onlinelibrary.wiley.com/journal/19447973

Forrás: Scimago Journal & Country Rank

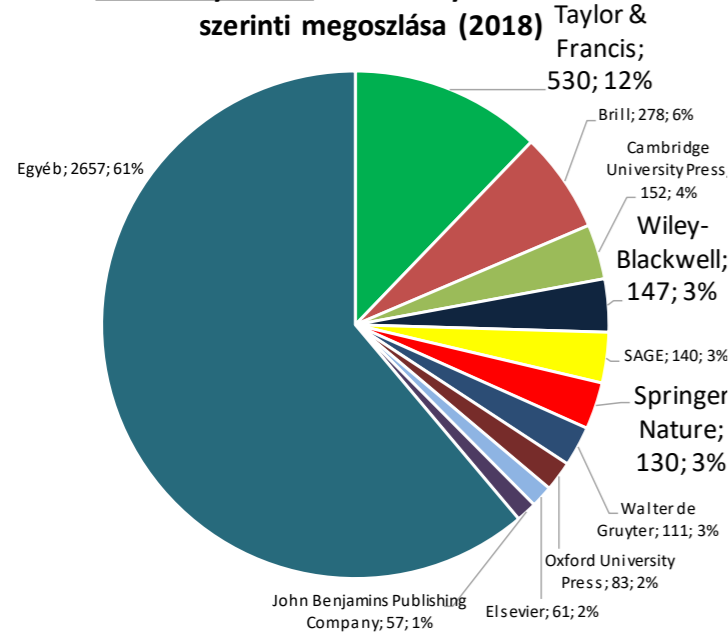
Scopus által indexált folyóiratok kiadók szerinti megoszlása (2018)

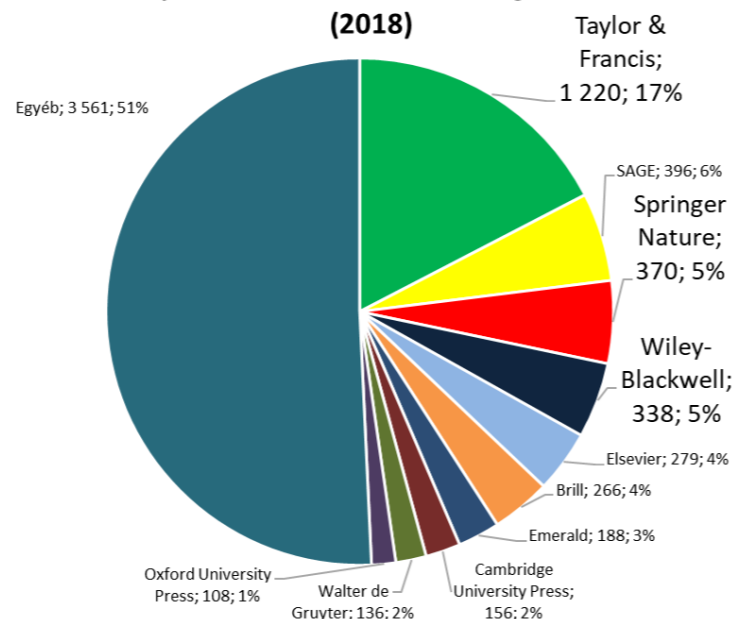
Scopus által indexált könyvek kiadók szerinti megoszlása (2018)

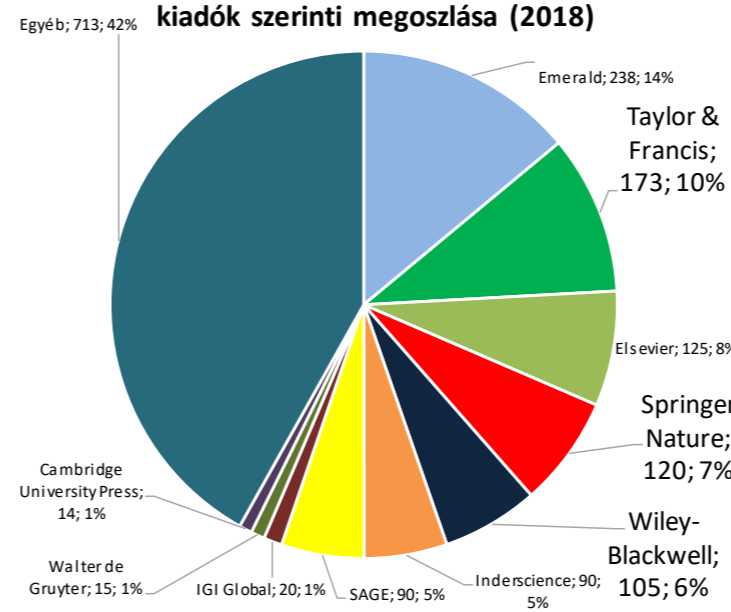
Scopus által indexált művészeti és humán tudományokhoz tartozó folyóiratok kiadók szerinti megoszlása (2018)

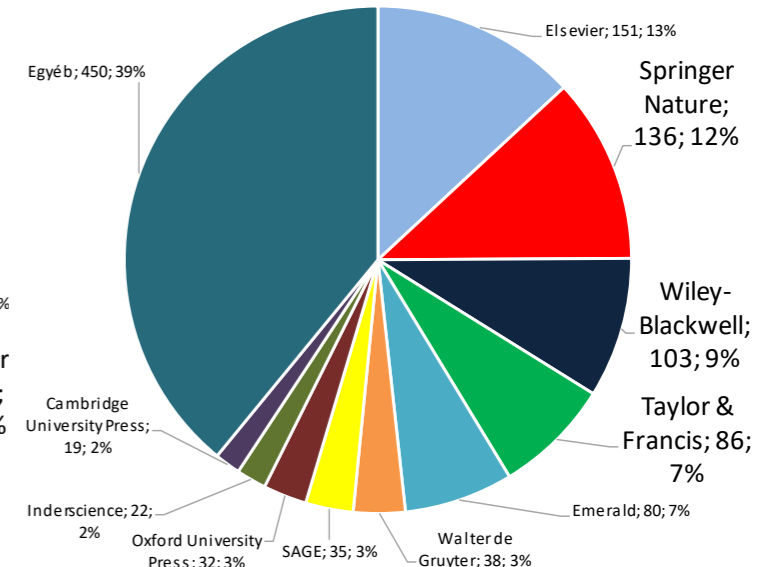
Scopus által indexált társadalomtudományi folyóiratok kiadók szerinti megoszlása (2018)

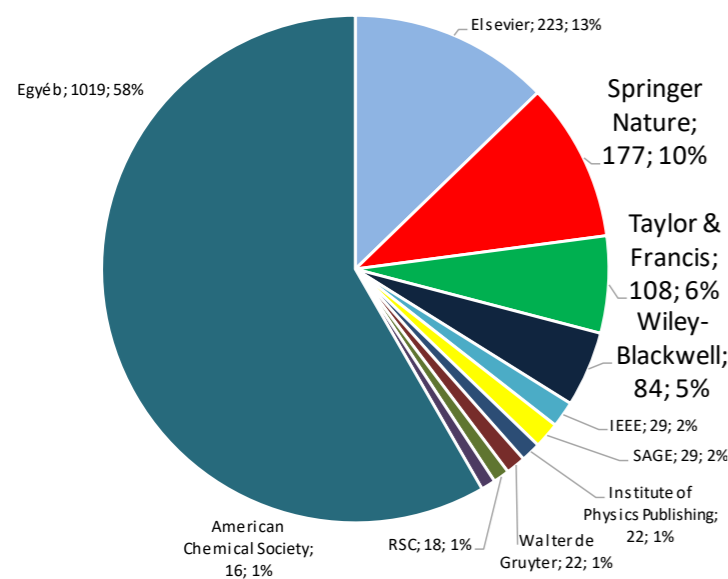
Scopus által indexált gazdálkodási, menedzsment és számviteli folyóiratok kiadók szerinti megoszlása (2018)

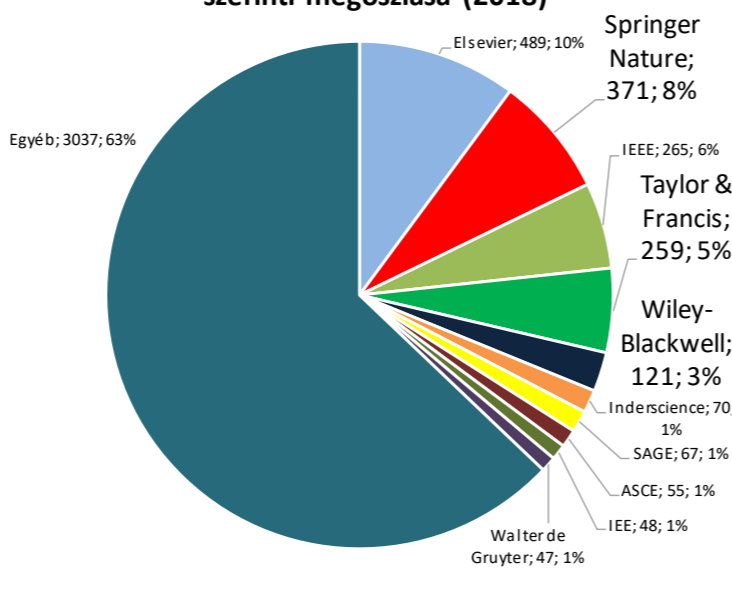
Scopus által indexált közgazdaságtani, ökonometriai és pénzügyi folyóiratok kiadók szerinti megoszlása (2018)

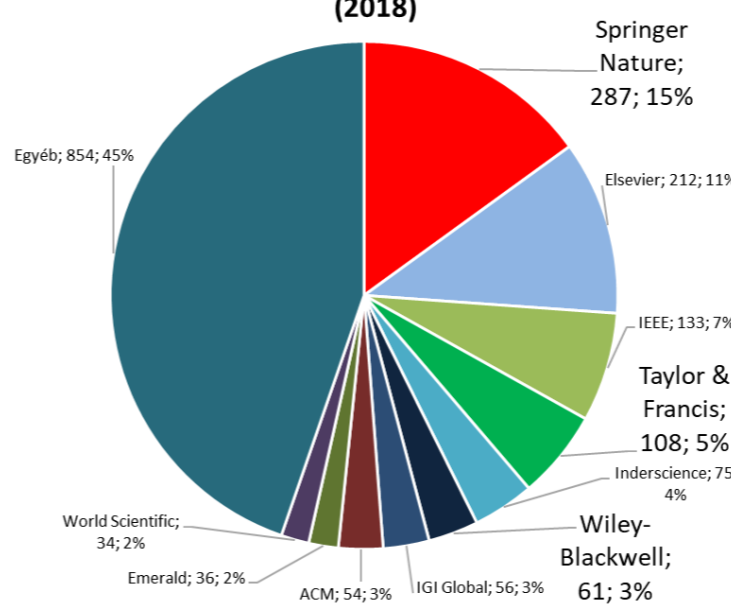
Scopus által indexált anyagtudományokhoz tartozó folyóiratok kiadók szerinti megoszlása (2018)

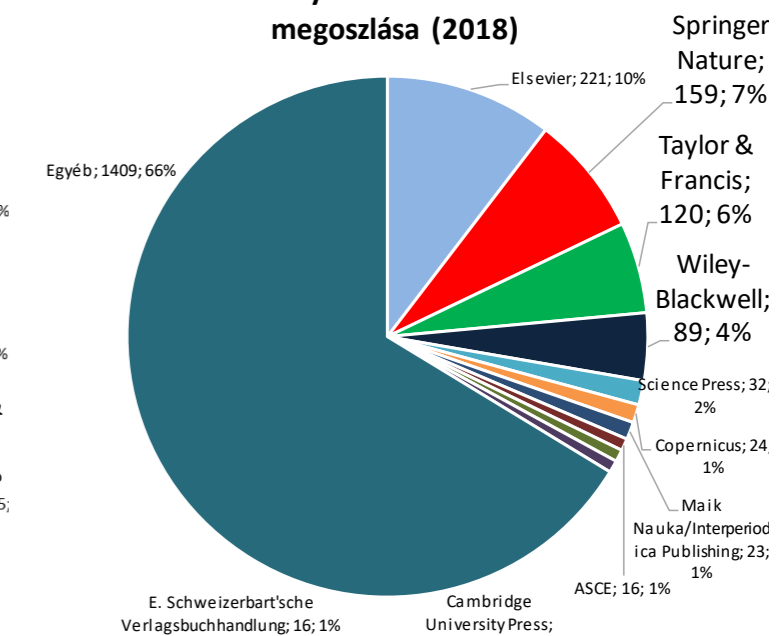
Scopus által indexált műszaki tudományokhoz tartozó folyóiratok kiadók szerinti megoszlása (2018)

Scopus által indexált informatikai folyóiratok kiadók szerinti megoszlása (2018)

Scopus által indexált földtudományokhoz tartozó folyóiratok kiadók szerinti megoszlása (2018)

Forrás: Scopus.com